

20.09.2018

POL-2018-32699

Oikeusministeriö

VN/4346/2018

Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset

1 Yleistä

Oikeusministeriö on pyytänyt poliisilaitoksen lausuntoa luonnoksesta lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia koskevaksi hallituksen esitykseksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi seksuaalirikoksia koskevaa rikoslain 20 lukua. Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäisrangaistus korotettaisiin neljästä vuodesta kuuteen vuoteen vankeutta. Lisäksi rikoslakiin lisättäisiin törkeää lapsenraiskausta koskeva uusi rangaistussäännös. Rikoksesta rangaistaisiin sitä, joka syyllistyy samalla teolla törkeään raiskaukseen ja sukupuoliyhteyden käsittävään törkeään lapsen seksuaaliseen hyväksikäyttöön. Rangaistusasteikko olisi 4—12 vuotta vankeutta, joka merkitsisi vähimmäisrangaistuksen ankaroitumista. Muualle rikoslakiin ja eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin edellä ehdotetun johdosta tarpeellisia teknisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

2 Helsingin poliisilaitoksen lausunto

2.1 Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäisrangaistuksen korottaminen

Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäisrangaistuksen korottamisella 4 vuodesta 6 vuoteen ei sinällään olisi merkittäviä vaikutuksia poliisitoiminnan tai esitutkinnan toimittamisen näkökulmasta.

Poliisilaitos kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön minimirangaistus on tällä hetkellä vuosi vankeutta, mikä osaltaan tarkoittaa sitä, että vangitsemisen edellytykset ovat korkeat ja vangitsemisen yleisten edellytysten lisäksi tarvitaan myös erityisten edellytysten olemassaoloa. Kahden vuoden minimirangaistus mahdollistaisi epäillyn vangitsemisen ilman erityisiä edellytyksiä, mikä olisi osaltaan omiaan turvaamaan ja nopeuttamaan paitsi esitutkintaa, myös koko oikeusprosessia. Mikäli minimirangaistus edellä mainitun mukaisesti nostettaisiin kahteen vuoteen, se olisi tuolloin myös yhdenmukainen törkeän raiskauksen rangaistusasteikon kanssa.

2.2 Törkeä lapsenraiskaus

Ehdotettu muutos ei tuo uusia tekoja rikostunnusmerkistön piiriin eikä sinänsä tuolloin vaikuta muutoin kuin rangaistuskäytäntöä ankaroittavasti. Ehdotuksen mukainen muutos kattaisi ne teot, jotka jo nyt katsotaan törkeäksi raiskaukseksi ja törkeäksi lapsen seksuaaliseksi hyväksikäytöksi.

Ongelmallista on, että ehdotetun rangaistussäännöksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttää väkivallan käyttöä tai väkivallan uhkaa tai nykyisen RL 20 luvun 1 § 2 momentin mukaista kyvyttömyyttä puolustautua tai ilmaista tahtoaan. Edellä mainitusta syystä törkeän lapsenraiskauksen rangaistussäännöstä ei voitaisi soveltaa tilanteisiin, joissa lapseen kohdistuu sukupuoliyhteys ilman siihen liittyvää pakottamista. Ongelmallisuus liittyy näkemykseen, ettei lapselta voida missään olosuhteissa odottaa kannanottoa seksuaaliseen kanssakäymisen osalta.

2.3 Lopuksi

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan esityksessä mainitut uudistukset tehostavat osaltaan seksuaalisen itsemääräämisoikeuden rikosoikeudellista suojaa erityisesti yleisprevention näkökulmasta. Esitetyt muutokset osoittavat edellä mainitun lisäksi myös lainsäätäjän entistä ankarampaa suhtautumista lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja

Tomi Vuori

Apulaispoliisipäällikkö

Heikki Kopperoinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 20.09.2018 klo 20:03. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

Helsingin poliisilaitos, Poliisitoimintayksikkö